

Jack Halberstam

University of Southern California

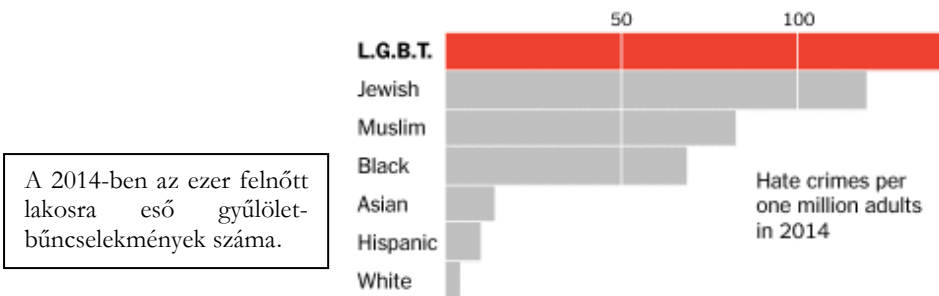
Kik vagyunk Orlando után?¹

A Florida Állam Orlando városának *Pulse Klubjában* 2016. június 12-én, latino meleg férfiak és mások halálát követelő lövöldözésre reagálva a *The Atlantic*-ban megjelent [cikk](#) állítása szerint az LGBT emberek ellen elkövetett erőszakos bűncselekmények túlon túl gyakorai és számuk messze meghaladja a más kisebbségek tagjaival szemben elkövetett erőszakos cselekmények előfordulását. A cikk fő állítását négy nappal később a *The New York Times* „[Az LGBT emberek nagyobb valószínűséggel lesznek erőszakos gyűlölet-bűntettek célpontjai, mint bármely más kisebbséghez tartozók](#)” címmel közölt cikke ismételte meg. Mindkét cikk ugyanarra a forrásra hivatkozott, nevezetesen a South Poverty Law Centre (Déli Szegénységi Jogi Központ) által végzett kutatásra, és mindketten ugyanazt a szenior kutatót, Mark Potokot szólaltatják meg. A *The Atlantic*-ban megjelent cikkben Potok állítását idézik, aki szerint „Az LGBT emberek kétszer nagyobb valószínűséggel lesznek gyűlölet-bűncselekmények célpontjai, mint a zsidók vagy a feketék.”

¹ A szöveg angol nyelvű eredetije „[Who are we after Orlando?](#)” címmel jelent meg Jack Halberstam blogján 2016. június 22-én. A TNTeF Szerkesztősége ezúton is szeretné megköszöni a Szerzőnek, hogy hozzájárult a szöveg magyar nyelvű közléséhez. A fotókat és linkeket szintén a honlapon megjelent szövegből vettük át.

Érdekes kijelentés, amennyiben azon az előfeltevésen alapszik, hogy az LGBT emberek nem lehetnek sem zsidók, sem feketék, továbbá, hogy a gyilkosok csak egyetlen fajta gyűlölettől vezérelve ölnek! A kijelentés egy meglehetősen felületes hierarchiát is felállít, mely szerint a fehér LGBT emberek sebezhetőbbek a többi kisebbséghez tartozókhöz képest. Az ilyen széles körben terjesztett állítások csupán az orlandói gyilkosságok nyomán a közösségi média tereiben, a Facebookon és a Twitteren, terjedőeteket, az LGBT emberek meglehetősen túláltalánosított sebezhetőségét erősítik. Ám ezek a gyilkosságok nagyon is specifikusak, s az Omar Mateen² [saját szexualitásához fűződő gyötrelmes viszonyára vonatkozó](#) újabb ismeretek fényében szeretnék szembeszállni ezzel a homofób erőszakot a rasszista homofóbia konkrét, megrázó kifejeződési formájától elkülönítő, amorf homofób fenyegetettség fogalommal.

A tudósítás vége felé mindkét újságcikk figyelmen kívül hagyja az LGBT emberek ellen irányuló gyűlölet-bűncselekmények egymásnak ellentmondó demográfiai adatait. A *The New York Times*-ban, például, az LGBT emberek által osztály és rassz alapú hovatartozásuk alapján elszenvedett gyűlölet-bűncselekményeket bemutató grafikon egészen más képet mutat, mint a szenzációs főcím. A rasszbeli hovatartozást is figyelembe vevő grafikonok, az újságíró saját szavaival szólva, arra világítanak rá, hogy „a meggyilkoltak nagy többsége fekete és transznemű ember volt”. A grafikonok arra is rávilágítanak, hogy azok között is, akiket nem gyilkoltak meg, a gyűlölet-bűncselekmények elszenvedői leggyakrabban színesbőrű emberek.

Az orlandói éjszakai bárban főleg latino meleg férfiak ellen elkövetett, 49 emberéletet követelő lövöldözés természetesen mélységesen megrázza az egész LGBT közösséget és eszünkbe juttatja az elmúlt évtizedek hasonló, más klubokban ellenünk elkövetett gyűlölettel teli támadásokat. Más queer klubokban, más estéken, más testek estek a gender és szexualitás hierarchiáit átrendező status quo változásaira az erőszakot egyedül hiteles válasznak gondoló toxikus maszkulinitás áldozatául. De ezen az estén, ebben a klubban,

2 Az orlandói mészárlás gyanúsítója. (A Ford.)

a szteroidtól túlfűtött, militáns, nárcisztikus, mélyen ellentmondásos maszkulinitás célpontja egy főként latino meleg férfiakból álló csoport volt.

Az UpStairs Lounge ellen 1973-ban elkövetett gyújtogatás áldozatai. Harmincketten haltak meg a támadásban.

Justin Torres áldozatok előtt tisztelgő, „[A latin este dícsérete a queer klubban](#)” című, gyönyörű esszéjében idézte meg azt az estét a Pulse-ban:

Talán azon az estén, az ajón kifelé mentedben, Anyád még megáldott. Talán becsomagolt egy tányér ételt neked a hűtőben, hogy mikor éhesen hazatérsz az éjszaka közepén, ne dúld fel konyhája rendjét. Talán a barátod hazavitt kocsival, vagy lehet, hogy pénzt adott taxira. Lehet, hogy bébiszittert kellett keresned arra az estére. Talán még nem is vallottál színt a családnak, de az is lehet, hogy a családod már évekkal ezelőtt kirugott a hír hallatán. Ne törődj vele, fő, hogy túlélted.... Talán, Te, félig-latin kispicsás, nem is beszélsz spanyolul; de lehet, alig tudsz angolul. Talán illegálisan tartózkodsz itt.

Torres egyáltalán nem homogén meleg áldozatokként írja le az orlandói vérengzés áldozatait, hanem egy boldog, heterogén latino csoport tagjaiként, akiknek más-más viszonya van rasszához, a társadalmi osztályhoz,

állampolgársághoz, családhoz és rokonsághoz. Az egyes szám második személyű megszólítás — „Talán illegálisan tartózkodsz itt.” — a meggyilkoltakhoz szól és nem a körülöttük lévőkhöz, és nem is róluk vagy rajtuk keresztül beszél. Torres a halottakhoz beszél, elfogadva a csoporton belüli és az őket többnyire fenyegető, kirekesztő, kihasználó vagy figyelmen kívül hagyó domináns kultúrától való különbözőségüket. Ugyanakkor az éjszakai élethez, Orlandóhoz, egymáshoz és a tágabb LGBT közösség tagjaihoz is kapcsolja a klubban tartózkodókat. Az idézetet követő bekezdésben Torres megidézi a báron kívüli világot — keresztényeket, Trumpot, kirekesztést, rasszizmust — , majd varázskört rajzol a bár köré, ami biztonságos hely lehet az olyan emberek számára, akik nyilvánvalóan nincsenek sehol máshol biztonságban a domináns kultúrában. Ott, a külvilágban, emlékezteti Torres a magukra maradtakat, a harc folytatódik, de itt bent, a klubban kivirágozhatsz, táncolhatsz, élhetsz: „Nem azért jöttetek ide, hogy mártírok legyetek, élni jöttetek ide, papi. Élni, mamacita. Élni, hijok. Élni, mariposák.”³ Torres gyönyörű dala a meggyilkolt mariposák, a közösség szépsége és sebezhetősége előtti tisztelgés; sebezhetőségüket a folytonosan betöréssel fenyegető klubon kívüli világ sokféle erőszakosságával magyarázza. A támadók némelyike felfegyverkezett, mentálisan zavart emberek formájában érzékelik, mások a migránsokra vadászó belügyi biztonságiak alakjában, megint mások fehér LGBT emberek alakjában, akik sajátjuknak vallják az orlandói erőszakot és egy átlátszó, meleg ellenes nagy narratívába igyekeznek olvasztani a történeteket.

A kép felirata: Az ICE (Immigration and Customs Enforcement) és a DHS (Department of Homeland Security)¹ vessen véget a papírok nélkül érkező LGBTQ emberek elzárásának és deportálásának! [Forrás](#).

³ Az angol szöveg is a közösségben használt spanyol kifejezéseket szerepelteti. Papinak ('apunak') a leszbikus közösségek 'férfigasabb' tagjait szólítják; a mamacita-t, ami eredetileg az 'anya' becéző változata, szleng változatában a szexi lányok megnevezésére használják; a hijos "srácok"-at jelent, míg a 'pillangó'" jelentésű mariposa-nak a meleg közösségek 'nő' tagjait illetik (önirónikusan 'éjjeli pillangó'-ra asszociálva).(A Ford.)

Christina Hanhardt hosszasan írt az LGBT közösségek erőszakellenes követeléseinek sajátosságáról, illetve arról, hogy miként vezet ezen követelések némelyike megnövekedett rendőri jelenléthez az LGBT közösségben, illetve a színesbőrű meleg közösségek megnövekedett fenyegetettségéhez. A [The Scholar and Feminist Online \(S&F Online\)](#) című tanulmányában álláspontja összefoglalásaként Hanhardt rámutat a neoliberális, jóléti-társadalmi éra nyomán kibontakozó, nagyvárosi terekben zajló meleg közösségek lakta negyedek dzsentrifikációjának hatásaira. A leszbikus és meleg dzsentrifikálókra, mondja, gyakran „a nagyvárosi problémák gyógyírjaként tekintenek”. Ezért a fehér meleg populációk sajnos túl gyakran veszik át a rasszjegyekkel felruházott, szegény közösségek élettereit és válnak üzleti befektetések kedvezményezettjeivé. Mint írja:

Az LGBT mozgalom történetének lényegi eleme, melyben az erőszak és biztonság mindvégig központi szerepet játszott, a kockázati tényezők számbavétele: a bűnüldözési intézkedések követelésével együtt járó meleg sebezhetőség kockázatának és az építkezési befektetéseket kísérő telekspekulációk nyomán elvesztett haszonnal járó kockázat számbavétele. Ennek egyik következménye a 'normatív meleg' fogalmának újradefiniálása, akit a „bűnözőnek” tekintett (elsősorban színes és szegény) emberek fenyegetnek, miközben a kockázati tényezők csökkentésére irányuló tárgyalásaik során próbálnak biztonságot jelentő megoldást találni az önszabályozás és a nyílt pénzügyi piacok révén.

Azaz, a városfejlesztési projektek gyakorta fehér meleg kreatív férfiak csoportjától függenek, illetve őket bátorítják, miközben a színesbőrű szegény meleg közösségeket elüldözik lakhelyükről és fenyegetően lépnek fel velük szemben. Ugyanakkor a fehér LGBT közösségek a nemzet részének tudhatják magukat, akik részesülnek annak javaiból, míg a színesbőrű queer közösségek a bűnözés, illegalitás és proteszt kultúrák élettereiként tételeződnek.

A fehér és színesbőrű LGBT közösségek térhez, tulajdonhoz, rendszabályozáshoz és kockázathoz való viszonya alapján kirajzolódó eltérő történelme ismeretében fel kell tegyünk a kérdést: Ki a 'mi' Orlando után? A barna testek által elszenvedett támadás jelenthet-e egy általánosabb érvényű, az LGBT közösség egésze által naponta megtapasztalt sebezhetőséget? Van-e egyáltalán

bármilyen kapcsolat a fehér LGBT közösségek által elszenvedett homofóbia és a színesbőrű LGBT közösségek által szüntelen megtapasztalt migráns ellenes, fekete ellenes, ugyanakkor a bankokat, üzleti életet támogató, szabadpiaci bántalmazások között?

Orlando után itt lenne az ideje annak, hogy leszámoljunk az egységes LGBT közösség fantáziájával, de nem holmi egyre kifinomultabb identitáskategória-rendszer kialakítása érdekében, hanem az állami erőszakselekedetekkel való szembenézés jegyében, ami a bankok és üzletemberek érdekében kiválóan, de a szegény színesbőrűek érdekében egyáltalán nem működő biztonsági rendszer formájában van jelen, vagy a kiváltságos queer embereket megcélzó integráló stratégiák és a színes queereket megcélzó rendszabályozás formájában jelentkezik. Miközben hihetetlen könnyen hivatkoznak a meleg házasság intézményére, mint a megnövekedett homofób bűncselekményeket kiváltó okra — a *New York Times* állítása szerint „A helyzet iróniája, hogy az LGBT emberek ellen irányuló erőszakot magyarázhatja az elmúlt évtizedekben tapasztalható meleg és leszbikusok iránt megnyilvánuló széles körű elfogadó magatartás, mondják a gyűlölet-bűncselekményeket tanulmányozók” —, a meleg házasság jobb megértését az biztosítaná, ha azt a korporatív logika részének tekintenénk, melyben az ellenállás felszámolódik miközben a rendszer lényegével válik azonossá.

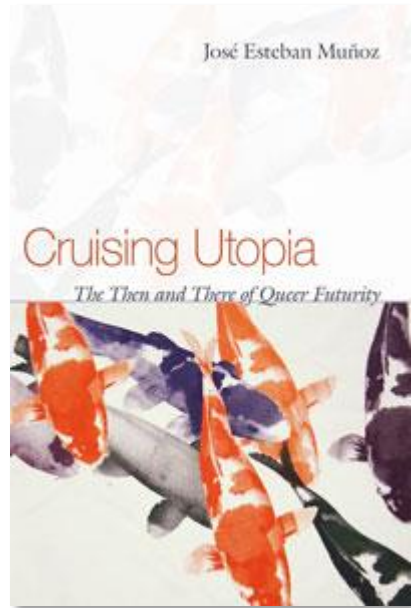

A képen olvasható szöveg: A tulajdonlás büszkesége – álmváros ♥ LGBT.

Miközben a középosztálybeli fehér LGBT emeberek a normatív társadalmi formákhoz való hozzáférésüket ünneplik és készek az ezzel járó árat az erőszakos kirekesztés új formáinak elfogadásával megfizetni, nem állíthatják/állíthatjuk, hogy a sebezhető legsebezhetőbbike, az áldozatok áldozata, a védelemre, menedékre és biztonságra leginkább rászorulók vagyunk. Orlando legkevesebb azt tanította meg nekem, hogy szembe kell

szállunk azzal a biztonságos állammal, amiben élünk, az alkotmány második számú kiegészítő cikkelye által előállt értékeivel és harsogó, durva „mi” és „ők” distinkciót teremtő megfogalmazásaival; komplex, bonyolult és veszélyes párbeszédet kell kezdeményeznünk arról, hogy kik is vagyunk ‘mi’ és kik akarunk ‘mi’ lenni.

Torres számára Orlando a queer bár latin északájának formáló erejével szembesít bennünket: „Az egyetlen imperatívusz az átalakulás, az átlényegülés a disco fényéivé.” Hasonlóképp, Orlando közelebb visz bennünek José Muñoz queer utópiájához, melynek lényege „egyfajta érzelmi többlet, ami egy elő(re)derengő jövő létrehozására tesz képessé”. Orlando nem valmai általános, nem-specifikus ‘mi’; hanem egy jól látható ‘Te’, aki a hajnali órán a közösség lehető legtávolabbi peremén táncol, él, haldoklik, egy elő(re)derengő jövő határán, melyben más világok kelhetnek és fognak életre kelni.

Fordította Barát Erzsébet (Szegei Tudományegyetem)